

فصل ۴

طراحی جلد

طراحی جلد کتاب، مجله، بروشور و سایر محصولات گرافیکی یکی از مهم‌ترین بخش‌های طراحی گرافیک است.

جلد کتاب می‌تواند مخاطب را به خواندن تشویق کند و یا بر اساس طرح جلد، موضوع و محتوای یک اثر نوشتاری معرفی شود، بنابراین جذابیت بصری و رعایت نکات فنی در طراحی جلد و آموزش آن به هنرجویان رشته فتو-گرافیک از اهداف این فصل است.

واحد یادگیری ۱

طراحی جلد

در طراحی جلد کتاب به چه نکاتی باید توجه کرد؟

- هنرجویان در این فصل مهارت‌های زیر را کسب خواهند کرد:
- تحلیل و بررسی ساختار جلد کتاب و تناسب آن با موضوع و مخاطب
- طراحی جلد کتاب بر اساس سفارش

استاندارد عملکرد

- طراحی روی جلد متناسب با متن مورد نظر و بر اساس یونیفرم و شخصیت کتاب یا نشریه یا ناشر سفارش دهنده.

مقدمه

بسیاری از محصولات گرافیک مانند مجله، کتاب، کارنما یا کاتالوگ، دفترک یا بروشور و مانند آن معمولاً از تعدادی برگ‌های کاغذی تشکیل شده‌اند که برای نگهداری و محافظت این برگ‌های کاغذی از پوشش یا پوشه‌ای استفاده می‌شود که جنسی محکم‌تر از کاغذ دارند مانند مقوا، پلاستیک، چرم، ورقه‌های چوب و در موارد بسیار محدودی ورقه‌های فلز نیز کاربرد دارند. این پوشه یا کاور، غیر از این که ورقه‌ها را نگهداری می‌کند باید زیبا بوده و نیز بیانگر موضوع، حال و هوا، روحیه مطالب و تصاویر صفحات داخل آن باشد. در این فصل، ما طرح جلد و چگونگی تولید آن را تجربه می‌کنیم. اگرچه تنوع در جلد محصولات گرافیکی زیاد است اما طراحی جلد هر یک از این محصولات، شکل متنوع و خاص خود را دارند که در اینجا به موضوع طراحی جلد کتاب می‌پردازیم.

▲ تصویر ۱

طراحی جلد کتاب

به چند نمونه طرح جلد کتاب توجه کنید که طراح چگونه روحیه اطلاعات و محتویات کتاب را در یک قاب (جلد) بازنمایی کرده است:

▲ تصویر ۲

در بیشتر طراحی جلد کتاب‌ها سه عنصر مهم وجود دارد که عبارت‌اند از:

۱- نوشتار

۲- تصویر (فرم و رنگ)

۳- تکنیک اجرا

با دقت در تصاویر صفحه پیش، متوجه می‌شویم که در گام نخست، همه آنها دارای عنوانی هستند که بیانگر موضوع یا محتوای کتاب است. در گام بعد تصاویر کتاب‌ها را می‌بینیم که از طیف گسترده‌ای از انتزاعی‌ترین تا طبیعت‌گرایانه‌ترین تصاویر هستند. این تصاویر با تکنیک‌های متنوعی خلق شده‌اند و اساس این تنوع و تفاوت‌ها به دلیل موضوع و محتوای گوناگون کتاب‌هاست.

طراحی جلد کتاب نیز مانند دیگر تخصص‌های گرافیک، نوعی ترجمه است: ترجمه تصویری. در هر ترجمه سه عنصر بنیادین وجود دارد: زبان مبدأ، زبان مقصد و مسیر ترجمه. بنابراین برای ترجمه لازم است که مترجم (طراح) با متن زبان‌های مبدأ و مقصد آشنایی داشته باشد؛ واژگان تخصصی و زبان علم مورد ترجمه (مسیر ترجمه) را نیز بشناسند.

نکته

در مبانی هنرهای تجسمی و دروس و کارگاه‌هایی که تاکنون گذرانیده‌اید با زبان مقصد و نیز بخشی از مسیر ترجمه آشنا شده‌اید چنانچه قرار باشد با همه زبان‌های مبدأ نیز آشنا شوید باید همه علوم و فنون و نیز تمامی تجارب بشری را بدانید که تقریباً غیرممکن است. گستردگی زبان‌های مبدأ به اندازه گستردگی همه موضوع‌های کتاب‌هاست: از آشپزی گرفته تا جامعه‌شناسی، از فوتبال گرفته تا مدارهای برق فشار قوی و ...

بنابراین برای درک درست موضوع، بهتر است که هم کتاب را ورق بزنید و بخوانید و هم با پدیدآورنده کتاب (نویسنده، شاعر، گردآورنده، مترجم و...) صحبت کنید و تا حدودی به مضمون و محتوای کتاب نزدیک شده و با زبان مبدأ نیز آشنا شوید.

فعالیت
کلاسی

با مراجعه به کتابخانه هنرستان و یا کتابخانه منزل، ۳ کتاب را که قبلاً خوانده‌اید و از محتوای آن خبر دارید، با خود به کلاس بیاورید. درباره یکی از آنها از نظر ارتباط محتوا با طرح جلد با یکدیگر گفت و گو کنید.

کار گروهی

نام طراح جلد هر کتاب را روی تخته نوشته و در گروه‌های ۳ یا ۴ نفره در باره برخی از این طراحان جلد و سوابق کارشان گفت‌وگو کنید و با گروه‌های دیگر این نظرات را به اشتراک بگذارید.

آشنایی با فیزیک جلد کتاب

همچنان که خانه‌های ما دارای نقشه‌ای بوده که مهندس مجری براساس آن خانه را ساخته است، آثار گرافیک نیز نقشه اولیه‌ای دارند که گرید^۱ نامیده می‌شود. در گرید طراحی جلد کتاب بخش‌هایی که حتماً باید رعایت شوند عبارتند از: اندازه گسترده کتاب قبل و بعد از برش، شامل اندازه‌های پشت و روی کتاب و عطف آن. در برخی از کتاب‌ها امتداد رو و پشت جلد نیز به نوارهایی ختم می‌شود که به جای برش تا می‌خورد که به آنها لبه برگردان می‌گویند.

▲ تصویر ۴

▲ تصویر ۳- ساختار کلی جلد کتاب

- ۱- ویژگی‌های لازم برای طراحی یونیفرم جلد کتاب چیست؟
- ۲- برای اینکه بتوانیم یک یونیفرم بسازیم چه نکاتی را باید رعایت کنیم؟ به سری کتاب‌های یک انتشارات، سری کتاب‌های درسی در یک پایه تحصیلی مراجعه کرده و سعی کنید عناصر ثابت آن (یونیفرم) را رسم کرده و به کلاس بیاورید.

پرسش
کلاسی

ممکن است هر ناشری برای مجموعه کتاب‌هایش گرید ثابتی داشته باشد که جای نوشته‌ها و تصاویر و نیز جای نشانه ناشر، بارکد و شابک^۲ و ... مشخص شود که به این طرح کلی یونیفرم^۳ می‌گویند. بسیاری از محصولات دیگر گرافیکی که برای یک سازمان، نهاد، ناشر یا ... طراحی می‌شوند، ممکن است یونیفرم داشته باشند، مانند پوسترها، کارت‌ها، روی جلد مجلات و کارنماها و مانند آن. نمونه‌هایی از یونیفرم جلد کتاب چند ناشر را در صفحه بعد می‌بینیم.

1.Grid

۲. شماره استاندارد بین المللی

3.Uniform

▲ تصویر ۷

▲ تصویر ۶

▲ تصویر ۵

در ردیف بالا سه طرح جلد کتاب را می‌بینید که یونیفرم مشترکی دارند. این یونیفرم از چهارچوبی تشکیل شده که در مرکز آن تصویر قرار می‌گیرد و در بالا فضایی با الهام از معماری ایرانی و متشکل از چند پله، جایی برای عنوان کتاب به اضافه نام پدیدآورنده و مترجم را به وجود آورده است. نشانه ناشر نیز در سمت راست بالای یونیفرم جای می‌گیرد.

در پایین هم دو طرح جلد کتاب را می‌بینید که یونیفرم مشترکی دارند و با الهام از لچک که در هنر ایرانی بسیار به کار گرفته شده، ساخته شده است. نشانه ناشر در سمت راست بالا و همه نوشته‌ها داخل مربعی که در نیمه بالای کادر جای دارد، قرار می‌گیرند و تصاویر هم در نیمه پایین یونیفرم جای می‌گیرند.

◀ تصویر ۸

یکی از کتاب‌هایی را که با خود به کلاس آورده‌اید، مانند کتاب درسی، اندازه‌گیری کنید، و روی مقوا، ماکت جلد آن را بسازید. حدود جلد را بریده و عطف‌اش را تا بزنید.
با توجه به متن کتاب، چند پیش‌طرح خطی برای جلد کتاب آماده کنید.

با راهنمایی هنرآموز و همفکری با هم کلاسی‌هایتان یکی از پیش‌طرح‌ها را انتخاب کرده و بر روی ماکت انتقال دهید با توجه به موضوع نماد و نشانه و روحیه فونت‌ها که در سال‌های گذشته با آن آشنا شده‌اید درباره تکنیک تصویرسازی یا عکاسی و نوشتار برای طرح نهایی آن تبادل نظر کنید.

نوشتار در طراحی جلد کتاب

با مروری بر طرح جلد کتاب‌ها در می‌یابیم که تقریباً در همه آنها، نوشتار، عنصر جدایی‌ناپذیر جلد کتاب است. نوشتار در روی جلد شامل عنوان‌های اصلی و فرعی، پدیدآورنده و مترجم است. همچنین ممکن است افراد متخصص دیگری در پدیدآوردن کتاب نقش مهمی داشته باشند مانند مترجم، نگارنده مقدمه، ویراستار، طراح گرافیک، تصویرگر، عکاس، خوشنویس و... که اسامی آنها بنابر کیفیت و کمیت همکاری‌شان در روی جلد و یا در صفحه شناسنامه خواهد آمد.

در نوشتار عنوان اصلی کتاب، تکنیک‌ها و تمهیدات بسیاری به کار می‌رود: از نوشته ساده با فونت گرفته تا دست‌نوشته‌ها و ... گاهی ممکن است نوشتار به سمت تصویری شدن برود و تایپوگرافی شود، در این موارد چنانچه عنوان کتاب به راحتی قابل خواندن نباشد، آن را به صورت خوانا در کنار تایپوگرافی می‌گذارند که مشکل ناخوانایی پیش نیاید.

در عطف کتاب اگر فضای کافی باشد مثل روی جلد می‌توان همه اطلاعات را نوشت و در صورتی که فضای کافی وجود نداشته باشد اطلاعات اصلی آورده می‌شود.

در پشت جلد نیز ممکن است همان اطلاعات روی جلد به زبان دیگری آورده شود. برخی از ناشرین ممکن است از پشت جلد کتاب برای درج اطلاعات بیشتر استفاده کنند؛ شامل: نوشته‌ای درباره پدیدآورنده و عکس او به همراه بارکد، شابک، نشانه و نشانی ناشر.

به چند نمونه طرح جلد کتاب که فقط با نوشتار، سامان یافته‌اند نگاه کنید:

▲ تصویر ۱۰

▲ تصویر ۹

▲ تصویر ۱۲

▲ تصویر ۱۱

▲ تصویر ۱۴

▲ تصویر ۱۳

▲ تصویر ۱۶

▲ تصویر ۱۵

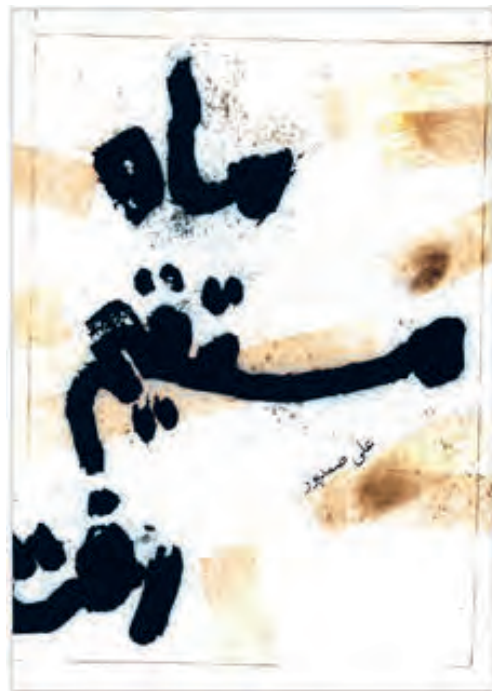
▲ تصویر ۱۸

▲ تصویر ۱۷

▲ تصویر ۲۰

▲ تصویر ۱۹

هفتبوج روی سبک کتفبار چپاه
 نشسته بود و می لرزدید. مادر
 ش، قلمرو، بنا کیسه حمه نام افتا
 ده بخود به جانش و غره می زد
 بهی مبصر کلاس هشتم
 خواسستی نوی بر رویین جشواره داستان انقلاب
 درو، بجری کهک پیرومرد بداد
 بخت، دو من چپو و گنمدم
 جمع کنیدی دسی زمسته و نبتون
 خیدار و خاوش نهی آدتوی این
 گره ای علی الحق بدین سر بر سر
 کارکنه، تو بخوری و ول بگر

▲ تصویر ۲۲

▲ تصویر ۲۱

▲ تصویر ۲۴

▲ تصویر ۲۳

▲ تصویر ۲۶

▲ تصویر ۲۵

ممکن است روی برخی جلد کتاب‌ها، تصویری غیر از نوشتار نباشد و با همین نوشتار طراح باید جذابیت و انرژی تصویری لازم را ایجاد کند.

برای ایجاد نوشتار روش‌های زیادی وجود دارد مهم این است که روش و شیوه ایجاد نوشتار با حال و هوای کتاب هماهنگ بوده و شیوه تصویری نوشتار به نوعی بیانگر محتوای کتاب باشد. ناگفته پیداست که بسیاری از موضوع‌های معنوی، فلسفی یا موضوع‌هایی که تصویری عینی ندارند بهتر است با نوشتار کار شوند.

کتابی را انتخاب کنید که جلد آن فقط با نوشتار کار شده باشد سپس آن را با ۳ نوع نوشته‌ای که به نظر شما می‌تواند به جای نوشته اصلی کتاب پیشنهاد شود، بازآفرینی کنید.

فعالیت
کلاسی

کارگروهی

طرح جلد‌هایی را که کار کرده‌اید، در گروه‌های ۳-۴ نفره بررسی و تجزیه و تحلیل کنید.

تصاویر در طراحی جلد کتاب

در بسیاری کتاب های تولید شده در ایران و بسیاری کشورها، برای ایجاد جذابیت بصری بیشتر یا برای توضیح بهتر محتوا روی جلد با تصویر همراه است. تصاویری که گاه انتزاعی اند مانند نقوش تزئینی، شمشه، لچک و مانند آن و گاه تصاویر طبیعت گرایانه مثل عکس نویسنده یا یک واقعه. همچنین ممکن است این تصاویر نیمه انتزاعی باشند مثل تصویرسازی هایی که برای کتاب های کودکان انجام می شود.

به این تصاویر دقت کنید.

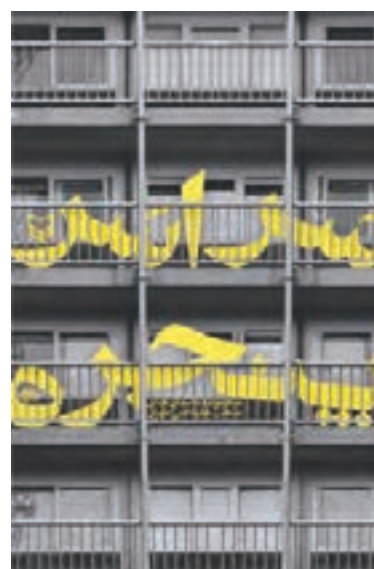
تصویر ۲۷ ◀

▲ تصویر ۳۰

▲ تصویر ۲۹

▲ تصویر ۲۸

▲ تصویر ۳۲

▲ تصویر ۳۱

▲ تصویر ۳۴

▲ تصویر ۳۳

با دقت در این تصاویر متوجه می‌شویم که تنوع و گستردگی تصاویر در طرح جلد کتاب مانند دیگر محصولات گرافیکی از عکس طبیعی گرفته تا فرم‌های انتزاعی، گوناگون هستند و به موضوع کتاب بستگی دارند.

به طرح جلدی که با نوشتار ساخته‌اید، نقش‌مایه انتزاعی و تزئینی اضافه کنید و آن را با نمونه طرح بدون نقش‌مایه مقایسه کنید.

فعالیت
کلاسی

طرح جلدهایی را که با نقش‌مایه و بدون آن کار کرده‌اید در گروه‌های ۳-۴ نفره بررسی و تجزیه و تحلیل کنید.

کارگروهی

تصویرسازی در طراحی جلد کتاب

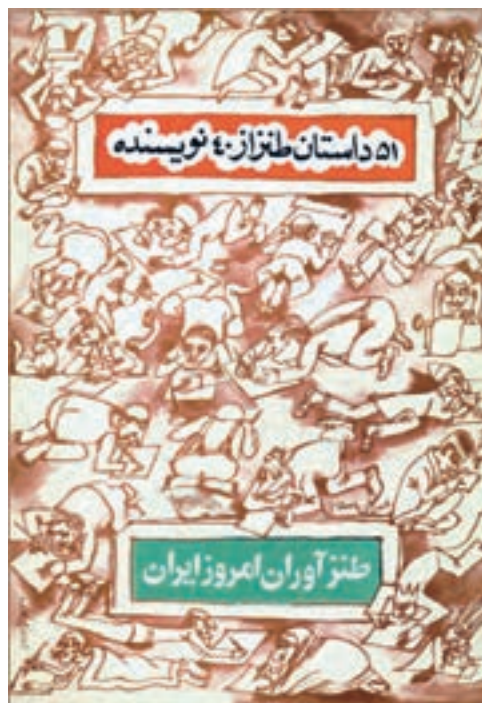

تصاویر بسیاری از موضوع‌ها را نه در عالم واقع می‌توان دید و نه آنچنان انتزاعی هستند که نتوان آنها را به تصویر کشید. در واقع برخی از کتاب‌ها دارای موضوعاتی هستند که برای به تصویر کشیدن آن در طرح جلد کتاب نیازمند تفکر بیشتر و جست‌وجوی در متن هستیم به همین دلیل است که در برخی موارد می‌توان برای کتاب‌های تاریخی، رمان و داستان، شعر و موضوع‌های فنی تصویرسازی کرد و با استفاده از گستره تکنیک‌ها و شیوه‌های تصویرسازی و به مدد رایانه که امروزه کاربرد بسیار وسیع‌تر دارد جلد کتاب را سامان بخشید. اما شما می‌توانید از تکنیک‌هایی که در درس تصویرسازی آموخته‌اید برای آفریدن یک طرح جلد کتاب بهره ببرید.

تصویر ۳۵ ◀

▲ تصویر ۳۷

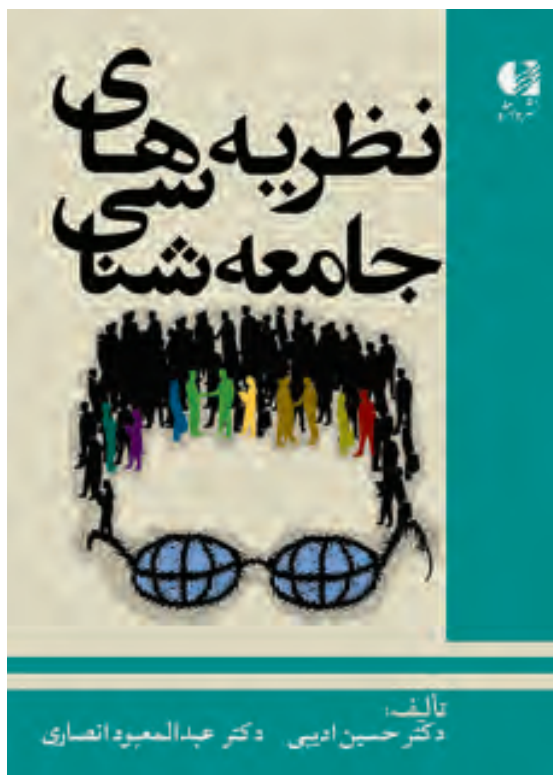
▲ تصویر ۳۶

▲ تصویر ۳۹

▲ تصویر ۳۸

▲ تصویر ۴۱

▲ تصویر ۴۰

یک کتاب رمان انتخاب کنید که با تصویرسازی کار شده است، آن را حتماً مطالعه کرده و سپس بازآفرینی کنید. ابتدا به روش توفان ذهن هرآن چیزی که به ذهن تان می‌رسد در حد یک کلمه یا یک جمله روی کاغذ بنویسید و سپس معادل‌های تصویری آن کلمات را در اندازه‌های حدود ۸ در ۵ سانتی‌متر پیش‌طرح بنزید (اتود) و سپس یکی از آن پیش‌طرح‌هایی را که انتخاب کرده‌اید با ۳ نوع تکنیک در ابعاد واقعی جلد کتاب تصویرسازی کنید.

فعالیت
کارگاهی

با راهنمایی هنرآموز خود طرح جلدهایی را که کار کرده‌اید در گروه‌های ۳ یا ۴ نفره بررسی و تجزیه و تحلیل کنید.

کارگروهی

عکس در طراحی جلد کتاب

بسیاری از موضوع‌ها بهتر است مستند ارائه شوند. مانند موضوع‌های خبری، گزارشی و علمی. در پاره‌ای موارد به دلیل شهرت افراد، ممکن است عکس پدیدآورنده روی جلد آورده شود. عکاسی نوعی ایجاد تصویر است و تا به امروز شیوه‌های بسیاری از آن از عکاسی خبری تا عکاسی مد به ثبت رسیده است اما در اینجا عکاسی خبری و واقع نمایانه مورد استفاده قرار می‌گیرد. بنابراین بسیاری از تکنیک‌های تصویرسازی مثل فتومونتاز که با عکاسی انجام می‌شوند مورد نظر تمرین‌های این کتاب نیست.

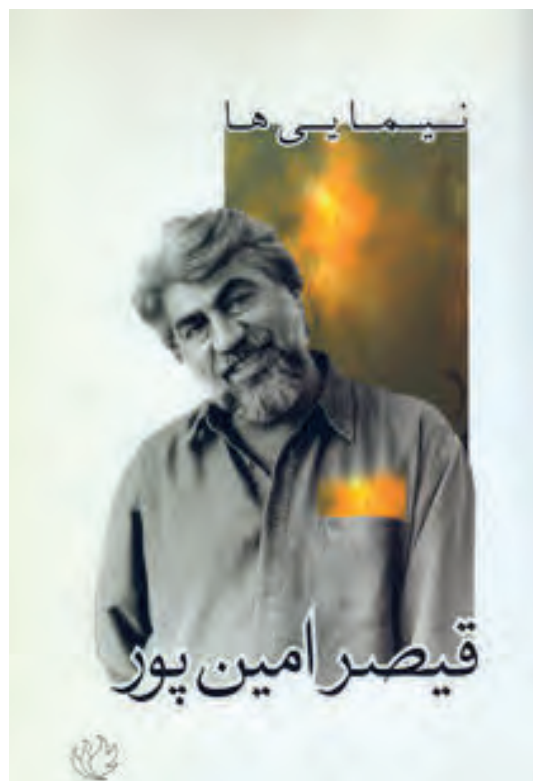
علاوه بر عکس افراد، برای موضوع‌های مختلف نیز می‌توان از تکنیک عکاسی برای طرح جلد کتاب استفاده کرد و طرح‌ها را با تکنیک‌های متنوع در عکاسی و نرم‌افزار تغییر فرم داد و متناسب با موضوع کتاب آن را کامل کرد.

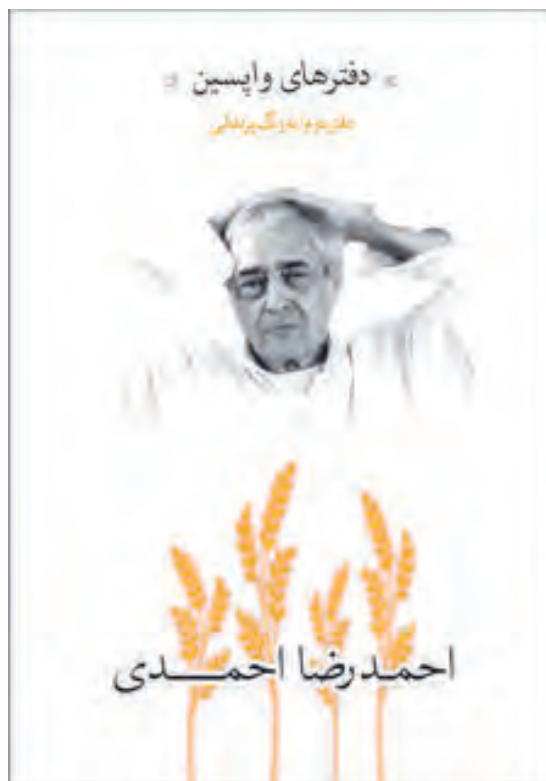
تصویر ۴۳ ▲

تصویر ۴۲ ▲

▲ تصویر ۴۵

▲ تصویر ۴۴

فعالیت
کارگاهی

یک عکس انتخاب کنید که ترجیحاً عکس نویسنده کتابی باشد که در تمرین قبل انجام داده‌اید. می‌توانید عکسی مرتبط با یکی از رویدادهای کتاب را هم پیدا کرده و به عنوان روی جلد، از آن استفاده کنید.

ابتدا در اندازه‌های حدود ۸ در ۵ سانتی‌متر جای نوشته‌ها و نشانه ناشر را اتود کنید و ۳ نوع لی‌اوت نوشتار و عکس را به عنوان روی جلد کتاب انتخاب و اجرا کنید.

کارگروهی

با راهنمایی هنرآموز خود طرح جلدهایی را که کار کرده‌اید را در گروه‌های ۳-۴ نفره بررسی و تجزیه و تحلیل کنید.

طراحی های دیگر جلد کتاب

برخی از جلد کتاب‌ها هستند که در گروه فانتزی یا گرافیک حسی قرار می‌گیرند اما چون تولید آنها در شمارگان زیاد مقرون به صرفه نیست، می‌توان آنها را در گروه پورت فولیو^۱ به‌شمار آورد. با این نوع از کتاب‌ها می‌توان به‌وسیله حس‌های دیگر بویژه حس لامسه (بساوایی) نیز ارتباط حسی برقرار کرد. البته بهتر است این نوع از محصولات گرافیکی را در جهتی طراحی و تولید کرد که به لحاظ مفهومی، با محتوای کتاب همسو باشد مثلاً برای کتابی که دربارهٔ چوب نوشته شده می‌توان از جلدی چوبی استفاده کرد و یا کتابی که در مورد اسانس و عطر نوشته شده را می‌توان معطر کرد.

مورد دیگری که لازم است در اینجا آورده شود، متناسب با جلد کتاب‌های الکترونیکی یا ایبوک‌ها^۲ هستند. اگر این کتاب‌ها در قالب لوح فشرده^۳ تولید و عرضه می‌شوند، متناسب با نوع طراحی بسته‌بندی آن، لیبل برای طراحی می‌شود که فیزیک جلد کتاب را ندارد اما مانند جلد کتاب باید گویای محتوا و موضوع کتاب باشد. ممکن است این نوع کتاب‌های الکترونیکی را به لحاظ ملاحظات زیست محیطی از درگاه‌های الکترونیکی تهیه کنیم که روی لوح فشرده ذخیره نشده باشند. طراحی این نوع کتاب‌ها، به‌خاطر همراه داشتن فایل صدا می‌تواند به گرافیک حسی بسیار نزدیک شود. برای طراحی آنها نیز همان گونه عمل می‌شود که در مورد کتاب‌های کاغذی. اما با این تفاوت که دیگر فیزیک و ساختار این کتاب‌ها متفاوت بوده و خود موضوع مبحثی جداگانه است که در آینده مهارت آن را خواهید آموخت.

تصاویر صفحه بعد در گروه گرافیک حسی هم می‌گنجند؛ تصویر ۴۷، متعلق به جلد کتابی است دربارهٔ آیین محرم و طراح از کتیبه‌های شعر محتشم کاشانی بهره برده است و با لمس این جلد حس پارچه و مراسم عاشورا به مخاطب القا می‌شود.

در تصویر ۴۶ طراح با به‌کارگیری بخشی از پیراهن سربازان، جلد را پوشش داده و به گرافیک حسی نزدیک شده است. عنوان کتاب هم در محل اتیکت نام سربازان که بر روی لباس‌های آنها دوخته می‌شود، قرار گرفته است. در تصویر ۴۸، طراح برای نشان دادن نوشته‌های الکترونیکی که دربارهٔ گرافیک است، بخشی از کتاب را برش داده که عنوان را تشکیل می‌دهد و نشانه‌ای از فضای مجازی است که ما بخشی از اطلاعات را می‌بینیم. رنگ آبی این جلد نیز به این فضا کمک کرده است اما با لمس نوشته‌ها به فضای واقعی و فیزیکی می‌رسیم و این نوع نگاه متفاوت گاهی در طراحی گرافیک به کار می‌آید.

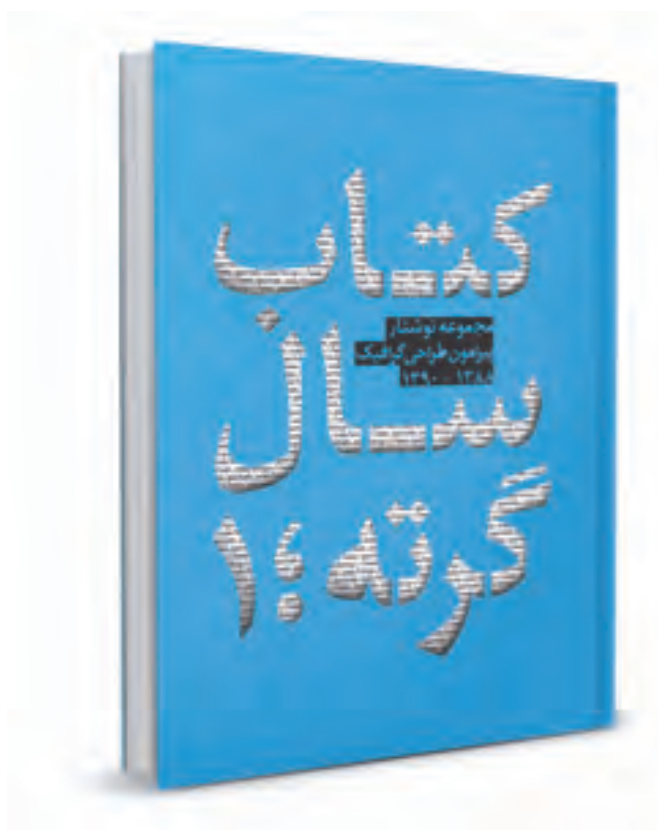
1. Portfolio
2. E-Book
3. CD

▲ تصویر ۴۷

▲ تصویر ۴۶

◀ تصویر ۴۸

در گروه‌های ۳ نفره برای موضوعات زیر نمونه‌های تصویری جمع‌آوری کرده و در کلاس ارائه کنید سپس درباره هر یک از نمونه‌ها گزارشی مکتوب (ویژگی‌های تصویری جلد، ارتباط حسی با موضوع، محتوای مرتبط با جلد) ارائه کنید.

- ۱- تصاویر لیبل و جلد لوح فشرده ۳ یا ۴ بازی رایانه‌ای
- ۲- تصاویر لیبل و جلد لوح فشرده ۳ یا ۴ کتاب الکترونیکی کمک آموزشی
- ۳- تصاویر لیبل و جلد لوح فشرده ۳ یا ۴ کتاب الکترونیکی درباره دستورالعمل لوازم برقی و خانگی
- ۴- تصاویر لیبل و جلد لوح فشرده ۳ یا ۴ اثر موسیقی

ارزشیابی شایستگی طراحی جلد کتاب

شرح کار:

طراحی و اجرای یک نمونه طرح جلد کتاب با رعایت نکات و اصول فنی طراحی جلد کتاب، متناسب با مخاطب و قطع کتاب.

استاندارد عملکرد:

طراحی روی جلد متناسب با متن مورد نظر و بر اساس یونیفرم و شخصیت کتاب یا نشریه یا ناشر سفارش دهنده

شاخص ها:

- ۱- شناخت سواد بصری
- ۲- شناخت انواع مقوا و صحافی
- ۳- صفحه آرایی (لی آوت)
- ۴- رنگ شناسی
- ۵- شناخت حروف، نوع و سایز آن
- ۶- ابعاد کتاب
- ۷- ویرایش تصویر
- ۸- فرم بندی
- ۹- خروجی گرفتن

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

زمان : ۸۰ دقیقه
مکان: سایت گرافیک
ابزار و تجهیزات: رایانه، نرم افزار، قلم و کاغذ

ابزار و تجهیزات مورد نیاز انجام کار:

- ۱- مداد ، کاغذ
- ۲- رایانه
- ۳- اسکنر، پرینتر
- ۴- نرم افزارهای گرافیکی

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	پذیرش سفارش	۱	
۲	آماده سازی مقدمات	۱	
۳	طراحی اولیه	۲	
۴	ارایه فایل نهایی	۱	
	شایستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مدیریت منابع، صرفه جویی، تفکیک ضایعات، استفاده از ابزار و وسایل ایمن شایستگی های تفکر، داشتن درک درستی از سیستم سازمانی		۲
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.